

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา ส23101 สังคมศึกษา

ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 5 พระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มฐ. ส 1.1

รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือหรือศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 1.1 ม.3/5

วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายคุณธรรมจากการปฏิบัติตนของประวัติสาวก และศาสนิกชนตัวอย่างได้ (K)
- 2) นำข้อคิดที่ได้จากประวัติสาวกไปปฏิบัติได้อย่างมีเหตุผล (S, A)
- 3) เห็นคุณค่าของความสำคัญในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
● พุทธสาวก พุทธสาวิกา - พระอัญญาโกณฑัญญะ - พระมหาปชาบดีเถรี - พระเขมาเถรี - พระเจ้าปเสนทิโกศล ● ชาดก - นันทวิสาขชาดก - สุวัณณหังสชาดก	● พิจารณาตามหลักสูตรของสถานศึกษา

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
● ศาสนิกชนตัวอย่าง - ม.จ.หญิงพูนพิสมัย ดิศกุล - ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมจักร	

4. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เรื่องราวของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า มีจริยวัตรที่ดีงาม ดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้อง อันเป็นแบบอย่างที่เราเห็นถึงคุณค่าคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน ที่พุทธศาสนิกชนควรนำมาปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง ด้วยการพูดและการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 1. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	1) มีวินัย 2) ใฝ่เรียนรู้ 3) มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

(กระบวนการเรียนรู้ : 5Es Instructional Model)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

กระตุ้นความสนใจ

1. ครูให้นักเรียนชมภาพการ์ตูนปริศนา (เช่น โคนัน วันพีช นารูโตะหรือการ์ตูนที่เป็นที่รู้จักของนักเรียน) แล้วใช้คำถามกระตุ้นความสนใจว่า “นักเรียนรู้จักตัวการ์ตูนดังภาพหรือไม่ ตัวละครหรือการ์ตูนดังกล่าวให้คิดสอนใจอย่างไร”
(แนวตอบ ตัวละครหลักเป็นผู้มีความสามารถ ใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา เสียสละ รักพวกพ้อง มีความพยายาม)
2. ครูใช้คำถามกระตุ้นความสนใจว่า “นอกจากการ์ตูนที่ครูให้ชมภาพแล้ว มีเรื่องใดที่มีคิดสอนใจหรือมีตัวละครตัวใดที่นักเรียนรู้สึกว่ามีความสามารถที่ยึดเป็นแบบอย่างได้”
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง
4. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียน กระตุ้นความสนใจของนักเรียนและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

สำรวจค้นหา

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงประวัติของพุทธสาวก พุทธสาวิกา จากนั้นตั้งคำถาม เช่น
 - ทำไมต้องศึกษาประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา(แนวตอบ เพราะเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นแบบอย่างที่ดีของชาวพุทธที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนา เป็นผู้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เป็นแบบอย่างที่ดีควรยึดถือปฏิบัติ)
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม สืบค้นประวัติ คุณธรรมของพุทธสาวก พุทธสาวิกา ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 พระอัญญาโกณฑัญญะ
 - กลุ่มที่ 2 พระนางมหาปชาบดีโคตมีเถรี
 - พระเขมาเถรี
 - กลุ่มที่ 4 พระเจ้าปเสนทิโกศลเพื่อนำเสนอในชั้นเรียน ในรูปแบบที่แต่ละกลุ่มสนใจ พร้อมกับจัดทำเป็นเอกสารสรุปสาระสำคัญเป็นผังความคิดลงในกระดาษ A4 ตกแต่งให้สวยงามส่งครูผู้สอน

อธิบายความรู้

3. ครูตัวแทนกลุ่มที่ 1 ออกมานำเสนอผลงาน นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง โดยครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิด เช่น
 - ธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพระอัญญาโกณฑัญญะข้อใดมีผลต่อพระพุทธศาสนาจนถึงปัจจุบัน
 - นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อจะได้เป็นผู้มีความรอบรู้
 - คนไทยควรนำคุณธรรมใดของท่านอัญญาโกณฑัญญะมาปฏิบัติเพื่อช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมให้น่าอยู่ และมีวิธีปฏิบัติอย่างไร

4. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงรูปแบบชีวิตที่ท่านอัญญาโกณฑัญญะได้วางไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ประพฤติเป็นแบบอย่าง ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าตนเองได้นำสิ่งใดมาปฏิบัติบ้าง และปฏิบัติอย่างไร
5. ครุสนทนากับนักเรียนถึงบทบาทของสตรีที่เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมไทย นักเรียนยกตัวอย่าง คุณความดีและประโยชน์ที่สังคมได้รับ
6. ตัวแทนกลุ่มที่ 2 นำเสนอประวัติและคุณธรรมแบบอย่างของพระนางมัทรีโคตมีเถรี นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรนำไปเป็นแบบอย่าง เช่น การมีความตั้งใจแน่วแน่ทั้งในการเรียน และการทำงานให้ประสบความสำเร็จ
7. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตนของนักเรียนที่สอดคล้องกับคุณธรรมของพระนางมหาปชาบดีโคตมีเถรี 1 ตัวอย่าง จากนั้นให้นักเรียนจับคู่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
8. ให้นักเรียนเขียนบทความแสดงความคิดเห็นในประเด็น “บทบาทสตรีในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา” ความยาว 1 หน้ากระดาษ A4 โดยการยกตัวอย่างสตรีที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา และประโยชน์ที่คนในสังคมได้รับ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นสอน (ต่อ)

อธิบายความรู้

9. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสตรีที่นักเรียนคิดว่าสวยและเป็นตัวอย่างที่ดีของคนในสังคม วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และประโยชน์ที่สังคมได้รับจากการทำความดีนั้น ครูตั้งคำถาม เช่น
 - สตรีที่มีความสวยตามทัศนะของนักเรียนเป็นอย่างไร
10. ตัวแทนกลุ่มที่ 3 นำเสนอประวัติและคุณธรรมแบบอย่างของพระนางเขมาเถรี
11. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็น เช่น
 - บทบาทของสตรีในสมัยพุทธกาลในการสนับสนุนพระพุทธศาสนา
 - บทบาทสตรีในฐานะผู้ปฏิบัติธรรมและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน
 - อุปสรรคและข้อจำกัดของสตรีในการบวชและเผยแผ่พระพุทธศาสนา
12. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่าผู้หญิงอย่าหยุดสวย ทำให้ผู้หญิงในปัจจุบันหันมาดูแลตัวเองมากขึ้น ทั้งเรื่องรูปร่างหน้าตา การแต่งกาย และสุขภาพมากขึ้น ประกอบกับวิถีชีวิตในปัจจุบันที่มีแต่ความเร่งรีบ ทำให้มีความห่างเหินกับพระพุทธศาสนามากขึ้น
13. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันคิด เช่น
 - นักเรียนสามารถนำคุณธรรมของพระเขมาเถรีมาปรับใช้ได้อย่างไรบ้าง
 - ถ้านักเรียนนำคุณธรรมของพระเขมาเถรีไปปฏิบัติจะส่งผลต่อนักเรียนอย่างไร อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
14. ตัวแทนกลุ่ม 4 นำเสนอแบบอย่างและคุณธรรมของพระเจ้าปเสนทิโกศล
15. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระเจ้าปเสนทิโกศลว่าเป็นผู้อุปถัมภ์ทุกศาสนาให้ความสำคัญศาสนาต่าง ๆ ทัดเทียมกัน ต่อเมื่อนับถือพระพุทธศาสนา น้อมเอาพระรัตนตรัยมาเป็นสรณะเด็ดขาดแล้ว จึงทรงเลิกการกระทำที่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนชีวิต และนำเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนามาเป็นแบบอย่างดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ พระเจ้าปเสนทิโกศลยังเป็นผู้ถวายความอุปถัมภ์

ดูแลพระพุทธรูปและพระภิกษุสงฆ์อย่างดี และเมืองสาวัตถีเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สำคัญรองจากเมืองราชคฤห์ ก็ด้วยการอุปถัมภ์ของพระเจ้าเสนทิโกศลนั่นเอง

16. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

- นักเรียนสามารถนำคุณธรรมของพระเจ้าปเสนทิโกศลมาปฏิบัติได้อย่างไร
(แนวตอบ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และพร้อมที่จะแก้ไขเมื่อรู้ว่ามีผิดพลาด)
- นักเรียนคิดว่าผู้ปกครองหรือผู้นำสามารถนำคุณธรรมแบบอย่างของพระเจ้าปเสนทิโกศลมาใช้ได้อย่างไร
(แนวตอบ เช่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แม้จะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา)
- หากผู้นำหรือผู้ปกครองขาดคุณธรรม ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะส่งผลอย่างไร
(แนวตอบ บ้านเมืองไม่สงบสุข ประชาชนเดือดร้อน บ้านเมืองขาดการพัฒนา)

17. ครูให้นักเรียนศึกษาพระประวัติและผลงานของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล แล้วร่วมกันวิเคราะห์คุณธรรมของท่านที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์ผลงานที่มีประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

18. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างพระนิพนธ์ของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุลที่นักเรียนรู้จักหรือเคยอ่านมาแล้วร่วมกันฟัง

19. ครูเน้นย้ำว่าหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ทรงเป็นบุคคลสำคัญของไทยในด้านวรรณกรรม ศิลปวัฒนธรรม การทูต และการศาสนา มีบทบาทในการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างมาก

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นสอน (ต่อ)

ขยายความเข้าใจ

20. ครูจัดกิจกรรม “อ่านธรรมในพระนิพนธ์” โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับงานเขียนหรือบทสัมภาษณ์ของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและศาสนา ให้นักเรียนสรุปใจความและตอบคำถาม เช่น

- พระองค์สะท้อนแนวคิดพระพุทธศาสนาอย่างไร
- มีหลักธรรมข้อใดสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- ถ้าเราต้องอธิบายแนวคิดนั้นให้เพื่อนฟังจะพูดอย่างไร

นักเรียนเขียนสรุปความรู้และข้อธรรม 1 ข้อที่จะนำไปปฏิบัติ พร้อมบอกเหตุผล

21. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกว่า เมื่อครั้งแรกเริ่มนั้นมีการตัดสินใจให้ที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ขององค์การ พ.ส.ล. อยู่ในประเทศเดียวกันกับที่ประธานขององค์การฯ พำนักอยู่ ดังนั้น เมื่อท่าน ดร.มัลลาลาเสกรา ซึ่งเป็นชาวศรีลังกาได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานคนแรกขององค์การ สำนักงานใหญ่แห่งแรกขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลกจึงตั้งอยู่ ณ กรุงโคลอมโบ ประเทศศรีลังกา ต่อมาใน พ.ศ. 2501 พณฯ อู จัน ทุน ชาวเมียนมาได้รับเลือกตั้งต่อจาก ดร.มัลลาลาเสกรา จึงได้มีการย้ายที่ตั้งของสำนักงานใหญ่มาที่เมืองย่างกุ้ง จนกระทั่ง พ.ศ. 2506 ได้เกิดการปฏิวัติขึ้นในเมียนมา พณฯ อู จัน ทุนได้ขอร้องให้หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ซึ่งเป็นรองประธานองค์การ ในขณะนั้นได้รับช่วงในการดำเนินกิจการทั้งหมดขององค์การ ตลอดช่วงเวลาที่เหลือของการเป็นประธานจนครบวาระ จึงทำให้หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล

- ซึ่งเป็นชาวไทยคนแรกที่ได้รับการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ให้เป็นประธานขององค์การ พ.ส.ล. ตั้งแต่ พ.ศ.2506 ที่ตั้งของสำนักงานใหญ่จึงได้ย้ายมาที่กรุงเทพมหานคร จนกระทั่งการประชุมใหญ่ ครั้งที่ 9 เมื่อ พ.ศ. 2512 จึงได้มีมติให้ตั้งสำนักงานใหญ่ถาวรในประเทศไทย
22. นักเรียนดูภาพ ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ ถาถามนักเรียนว่ารู้จักท่านหรือไม่ แล้วให้นักเรียนที่รู้จักเล่าประวัติและผลงานของท่านโดยสังเขป
23. ให้ครูเล่าเหตุการณ์บ้านเมืองช่วง 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และสาเหตุที่ท่านต้องเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะที่บ้านเมืองไม่สงบ เพื่อที่นักเรียนจะได้เข้าใจสภาพบ้านเมืองในขณะนั้น รวมถึงการบริหารประเทศและการแก้ปัญหาความขัดแย้งของรัฐบาลในช่วงเวลาดังกล่าว
24. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลงานและคุณธรรมที่เป็นแบบอย่างของ ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ โดยครูอาจตั้งประเด็นให้ เช่น
- ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ สร้างคุณความดีให้กับประเทศไทยอย่างไรบ้าง
(แนวตอบ บริหารบ้านเมืองในช่วงที่ประเทศไม่สงบได้ดี เอยุติการต่อสู้กันเองของคนไทย)
25. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น ดังนี้
- เพราะเหตุใด จึงได้มีการแต่งตั้ง ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีในช่วงที่บ้านเมืองไม่สงบ ทั้ง ๆ ที่ท่านไม่ได้เป็นนักการเมือง
(นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้หลากหลาย เช่น ขณะนั้นบ้านเมืองมีการปะทะกันของคน 2 กลุ่มใหญ่ คือ นักการเมืองซึ่งเป็นทหาร กับนักศึกษา ด้วยการที่ท่านเป็นอธิบดีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่เป็นศูนย์กลางของนักศึกษา มีบุคลิกของการประนีประนอม มีคุณธรรม มีความยุติธรรม จึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ท่านเป็นนายกรัฐมนตรีเพื่อยุติปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น)
26. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “ปณิธานการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า” เพื่อบอกเล่าวิถีการดำเนินชีวิตของตน โดยการนำคุณธรรมที่เป็นแบบอย่างของพุทธสาวก พุทธสาวิกา และศาสนิกชนตัวอย่าง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประวัติพระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง หรือใช้ Smart PowerPoint สรุปความสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

ตรวจสอบผล

1. ตรวจใบกิจกรรม เรื่อง พระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง
2. ตรวจแบบฝึกสมรรถนะฯ พระพุทธศาสนา ม.3
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
4. ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
7.1 การประเมินก่อนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	-	-	-
7.2 การประเมินระหว่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้			
1) อธิบายคุณธรรมจากการ ปฏิบัติตนของประวัติ สาวก และศาสนิกชน ตัวอย่างได้ (K)	- ตรวจใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง	- ใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) นำข้อคิดที่ได้จากประวัติ สาวกไปปฏิบัติได้อย่างมี เหตุผล (S, A)	- ตรวจใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง	- ใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3) เห็นคุณค่าของ ความสำคัญในการดำรง รักษาพระพุทธศาสนา (A)	- ตรวจใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง	- ใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
- พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบประเมินพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- คุณภาพอยู่ในระดับ ดี (2) ผ่านเกณฑ์
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินความสามารถ ในการสื่อสาร - ประเมินความสามารถ ในการคิด - ประเมินความสามารถ ในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับ ดี (2) ผ่านเกณฑ์
- คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับ ดี (2) ผ่านเกณฑ์
7.3 การประเมินหลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	-	-	-

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก ของ อจท.
- 2) ใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง
- 3) แบบฝึกฯ พระพุทธศาสนา ม.3
- 4) Smart PowerPoint เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่าง และชาดก

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุดโรงเรียน
- 2) อินเทอร์เน็ต

ใบกิจกรรมที่

2.2

เรื่อง พระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง

คำชี้แจง : อธิบายวิธีการนำความรู้ หรือข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติพระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง มาใช้ในชีวิตประจำวันตามหัวข้อที่กำหนด

การเรียนรู้

ครอบครัว

การพัฒนาประเทศ

ใบกิจกรรมที่ 2.2 เรื่อง พระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง

คำชี้แจง : อธิบายวิธีการนำความรู้ หรือข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติพระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง มาใช้ในชีวิตประจำวันตามหัวข้อที่กำหนด

(ตัวอย่างคำตอบ)

การเรียนรู้

มีความตั้งใจสูงเช่นเดียวกับพระนางมहाปชาตโคตรมีเถรี คือ ตั้งใจ ไม่ละทิ้งความพยายาม มีปฏิภาณแบบพระเขมาเถรี คือ มีความฉับไวทางความคิด แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาแบบ ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เป็นผู้มีความรู้มาก

ครอบครัว

ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีเช่นเดียวกับพระอัญญาโกณฑัญญะ ใช้ชีวิตอยู่ในระเบียบ เรียบง่าย ประหยัด เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและชนรุ่นหลัง เป็นผู้มีความกตัญญูทวดเทแบบ ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ ความกตัญญูช่วยสร้างความแน่นแฟ้นและความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว ทำให้เป็นที่รักและได้รับการสนับสนุนจากคนรอบข้าง

การพัฒนาประเทศ

เป็นแบบอย่างของการเป็นพลเมืองดีตามแบบหม่อมเจ้าหญิงพูนศุขย ดิศกุล คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงจงรักภักดี และพิทักษ์สมบัติอันล้ำค่าของชาติ มีความซื่อสัตย์สุจริตแบบ ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ คือ ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม การยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น แบบพระเจ้าปเสนโกศล คือ การไม่เอืทธิมานะ ยอมรับฟังความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ของผู้อื่น และพร้อมที่จะแก้ไขเมื่อทำผิด

แบบประเมิน

พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานกลุ่ม แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	มีการวางแผน ร่วมกัน ทำงาน			มีการแสดง ความคิดเห็น ของสมาชิก			มีการรับฟัง ความคิดเห็น			มีการปฏิบัติ ตามขั้นตอน ที่วางไว้			สามารถ ให้คำแนะนำ กลุ่มอื่นได้			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
	1.2 ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย				
	1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักศาสนา				
	1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์				
2. ซื่อสัตย์สุจริต	2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย วาจา ใจ	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
	2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งกาย วาจา ใจ				
3. มีวินัย	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 ตั้งใจเรียน เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
	4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัดเป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มีพฤติกรรมตามตัวชี้วัดหรือมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน 6.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัดเป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มีพฤติกรรมตามตัวชี้วัดหรือมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
7. รักความเป็นไทย	7.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูทวดเที่ 7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง 7.3 อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัดเป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มีพฤติกรรมตามตัวชี้วัดหรือมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและพึงพอใจโดยไม่หวังผลตอบแทน 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัดเป็นประจำ <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มีพฤติกรรมตามตัวชี้วัดหรือมีพฤติกรรมปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>

แบบประเมิน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ใส่ตัวเลขลงในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ
สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 3.	
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 3.	
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 1.	

หมายเหตุ : หากนักเรียนมีระดับคุณภาพไม่ถึงระดับดี (2) ในแต่ละสมรรถนะสำคัญ ครูควรพัฒนานักเรียนให้ถึงเกณฑ์ เพื่อให้เขามีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมต่อไป

เกณฑ์การประเมิน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของ ตนเอง ด้วยการพูดและการ เขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 3. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่ อ่าน ฟัง หรือดูด้วย ภาษาของตนเอง	เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง ด้วยภาษาของตนเองได้ ใจความครอบคลุม ครบถ้วน	เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง ด้วยภาษาของตนเอง ได้ใจความสำคัญเป็น ส่วนใหญ่ แต่ไม่ ครบถ้วนสมบูรณ์	เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง ด้วยภาษาของตนเอง ได้ใจความสำคัญเป็น บางส่วน	เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประวัติพระสาวก และศาสนิกชน ตัวอย่าง ด้วยการดู ตามแบบ
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์) พฤติกรรมบ่งชี้ 3. สามารถระบุหลักการ สำคัญ แนวคิดหรือ ความรู้ที่ปรากฏใน	ระบุคุณธรรมที่ควรนำมา เป็นแบบอย่างของ พระสาวกและศาสนิกชน ตัวอย่าง ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุคุณธรรมที่ควร นำมาเป็นแบบอย่างของ พระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง ได้อย่างถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วน	ระบุคุณธรรมที่ควร นำมาเป็นแบบอย่าง ของพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง ได้อย่างถูกต้องเป็น บางส่วนและไม่ ครบถ้วน	ระบุคุณธรรมที่ควร นำมาเป็นแบบอย่าง ของพระสาวกและศา สนิกชนตัวอย่าง ได้ไม่ถูกต้อง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
ข้อมูลที่พบเห็นในบริบท ของการดำเนิน ชีวิตประจำวัน				
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 1. มีทักษะในการแสวงหา ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	สืบค้นความรู้เกี่ยวกับ ประวัติพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง จากแหล่งการเรียนรู้ ต่าง ๆ หรือแหล่งอ้างอิงที่ หลากหลาย โดยปฏิบัติ ทุกครั้ง	สืบค้นความรู้เกี่ยวกับ ประวัติพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง จากแหล่งการเรียนรู้ ต่าง ๆ หรือแหล่งอ้างอิง ที่หลากหลาย โดย ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	สืบค้นความรู้เกี่ยวกับ ประวัติพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง จากแหล่งการเรียนรู้ ต่าง ๆ หรือแหล่ง อ้างอิงที่ไม่หลากหลาย	คัดลอกข้อมูลเกี่ยวกับ ประวัติพระสาวกและ ศาสนิกชนตัวอย่าง โดยไม่มีการสืบค้น

แบบบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

- ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ด้านอื่น ๆ (ความสามารถ/ทักษะ/พฤติกรรมเด่นหรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

- ปัญหา/อุปสรรค

- แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวสุภาวดี บุสดี)